

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRASOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile nerăscrite nu se pri-
mesct. Manuscrise nu se re-
trimitt!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Hudolf Moss, Housstein & Vogler
(Old Moss), Heinrich Schalek, Alois
Herold, M. Dukes, A. Oppel, J. Dan-
enberg: în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezei, Ekstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Duhe; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garmondă pe o colonă 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blioare. Publicări mai dese
după tarifi și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. s. și 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŪ LII.

„Gazeta” este în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la tôte oficiile
postale din țintru și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. s. și
15 bani.
Atâtă abonamentele câtă și
inserțiunile suntă a se plăti
înainte.

Cestiunea gimnasiului din Beiuș.

IV.

Brașov, 1 Decembrie v.

Cercetările, ce se porniră în Iunie anul trecut din tôte părțile în contra gimnasiului din Beiuș, n'au putut descoperi nici un „complot” amenințator de siguranță statului, și astfel nici comisarul guvernului însărcinat cu cercetarea specială, n'a putut raporta nimic defavorabil și compromițător pentru gimnasiu, er incidentul cu stégul a fost redus la adevărata lui valoare, ca faptă a unui singur individ.

Tôte aceste constatări însă n'au putut îmblândi pe șovinisti, cari nici decum nu voiau să lase să trecă ocaziunea aceta de a da o lovitură de mörte scolei românesce din Beiuș, care le era de multă ună ghimpe în ochi.

Ațitările și teroristările se con- tinuără bărbătesce prin me- foilor șoviniste și alu organe- guvernului, avându de scop, in- prima liniă a intimidă pe dila- copă, ca să se pötă störce con- densul Dumneșcu scie ce pe pri- as- vesce terorismul exercitată u- pra episcopului suntă förtă ne- complete, din cauza tăcerii, ce a observat-o Prea Sântia Sa în totu timpul despre aceta durerösă afacere. Am aflată mai tärziu numai că s'ar fi făcută încercări de a dobändi dela Episcopu con- sântământul, ca să se strämute statutele și vieta internă a gimnasiului.

Episcopul a mersu de repe- țite-ori la Pesta în cauza gimna- siului și se vorbea, că acolo ilu amenințără cu închiderea gimna- siului, decă nu se va învoi ca în viitoru dintre profesori să fiă ju- metate civili și aceștia să fiă nu- miți cu influința guvernului și decă va mai tolera la gimnasiu profesori, cari trecu înainte „o- piniunei publice” — șoviniste se înțelege — ca Români pronunțați.

Cum s'a întâmplat, cum nu, destul că prin luna lui Augustu 1888 foile unguresce ne-au surprins cu scirea durerösă, că trei profesori harnici dela gimnasiul din Beiuș: Teodoru Roșiu, după un serviciu de 25 de ani, Vasilie Leșianu, după un serviciu de 16 ani și Ioan Ardeleanu, după un serviciu de 13 ani, au fost demisionați din postul de profesori ai gimnasiului din Beiuș. In contra acestor trei profesori, se dice, era îndreptată mai cu sémă „opiniunea publică” a șovinistilor și a micilor tirani provinciali, cari cereau să fiă depărtați sub cuvânt, că dênșii lătescu în sinul tinerimei sentimente „anti-patriotice.”

Episcopul, vedându-se așa de multu strimtorat și în izolarea sa cuprins de cele mai mari teme- ri, și sacrificat pe acești bravi profesori, dându-i pradă molochu- lui „nesaturat” alu maghiarismului și credință că astfel va ușura soarta gimnasiului și va îmblândi pe dușmanii lui neimpăcați.

Curându însă, förte curându a trebuit să se convingă P. S. Sa că în realitate, sgândăritu numai prin aceta și mai multu apetitul acelu molochu, care acum începă a cere cu cutezare și mai mare nouă jertfe.

În luna lui Martie anul cu- rentu primirăm din Budapesta informațiunea, că P. S. Sa Episcopul Pavelu a fostu provocat în modu oficial de către ministru instrucțiunei publice ca să demisioneze pe toți profesorii cari se aflau în funcțiune la gimnasiul din Beiuș și să numescă alții în

locul lor, căci la din contră ministru va cere dela Majestatea Sa închiderea gimnasiului.

Prin acestu pasu alu guvernului ungurescu cestiunea gimnasiului din Beiuș a devenit o cestiune a liberului arbitriu și a forței brutale.

Ministru de instrucțiune Csaky a sciutu prea bine, că Episcopului va fi cu neputință a înlocui în timpu de câteva luni pe profesorii săi vechi, cu profesori noi apți și censurați. De ce i-a pusu der cu tôte astea alternativa aceea? Ce scopu a avut și pe ce temei legal și constituțional s'a răzimat procederea sa ne mai audită?

În deslegarea acestor întrebări trebuie să căutăm adevărata es- plicare a monstruöse ordinațiunii ministeriale dela 22 Iulie a. c. care atenteză la vieta gimnasiului din Beiuș în favorea maghiarisării.

Din Martie a. c., de când a transpirat în publicu pe căi laterale vestea despre somațiunea ministru de instrucțiune ungu- rescu, nu s'a mai auditu nimic despre gimnasiul din Beiuș, până înainte cu vre-o șese săptămâni, când spre consternarea generală primirăm informațiunea cea din- tăiu despre publicarea în Beiuș a ordinațiunii ministeriale privi- toare la introducerea limbei ma- ghiare în clasele superioare gimnasiuale.

Ce s'a petrecut din Martie până în ziua fatală a publicării, 28 Septembrie a. c., ce pași a în- treprinsu ordinarialu gr. cath. de Oradea-mare spre a apăra drep- turile și esistența legală a gimna- siului român confesional din Beiuș, decă și cum a remonstrat în contra acelu act de flagrantă ilegalitate și volnicia a guvernului, și cum s'a întâmplat că lucrurile din Martie până în Septembrie au luat o întorsătură atât de sur-

prințetore, despre tôte aceste nu ne este încă nimic cunoscut, căci cei din Oradea continuă a observa cea mai adencă tăcere.

După ce am spusu pe scurt faptele, cari au datu nascere ces- tiunei de față, vomu trage con- clusiunile în numerii viitori, espun- nându și păreri nostre asupra ei, căci prin atentatul sevërșitu din partea guvernului ungurescu cestiunea gimnasiului din Beiuș a încetat de a mai fi o cestiune locală și a devenit o cestiune de prima ordine culturală și națio- nală românescă.

DIN AFARĂ.

Dom Pedro și revoluția din Brasilia.

Etă cum istorisescu cei din jurul împăratului Brasiliiei detronarea lui: „Mi- nisteriu liberalu din urmă, luându scire despre aceea, că se lucrăză seriosu la proclamarea republicei, ministru de rășboiu și cel de marină au luat mē- suri aspre în potriua unor general și comandanți suspecti. Generalu Fonseca, totu odată consilieru ministerialu, făcând învoială cu comitetul central alu republicanilor, a ocupat capitala cu ostașii. Când vedura ministrii, că suntă isoiați de totu, au încercat a trata cu capii revoluțiunei imbiându c'ună nou ministriu, în fruntea căruia avé să fiă Saraiva și Dantas. Republicanii însă ră- fusară aceta combinațiune. — Într'a- ceste avară pe împăratul, care se afla în Petropolis despre cele întemplate. Impăratul sosi în timpu de nopte în Rio di Janeiro. Palatul său era ocu- pat de deja de cetele republicane și unu oficeru făcu cunoscută formarea noulu guvern republicanu, și că împăratul e prisioneru. Impăratul răspunse la aceta: „Cedându împrejurărilor, m'am hotărit ca dimpreună cu familia mea să plec în Europa și să-mi lasu acum la bătănețe patria mea. Mai multă de o jumătate de seculu m'am nisuit ca să dau probe de iubire de patriă. Eu

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

In zori.

I.

Furată de-aripa somnului
Ce ai visat iubite?
Pe buza ta înflorescu zimbiri,
Pleópele-ți de străluciri
Se vedu împodobite!

Vedut'ai câmpii înfloritori
Său codri cu isvóre,
Ce'n dulce murmură cantă'n crângu
Și'n repezi valuri ele plangă?
Vedut'ai câprioare?

O, spune-mi ângerașul meu,
În lumea ta de visuri:
Vedut'ai ține din povești,
De-așa de dulce îmi zimbești
Cu tainice surisuri?!

„O, mamă! eram susu în ceru
În visurile mele.
În ceru, pe-aripi de ângeri dusu
Mergem în susu, totu mai în susu
Pe scări de sor și stele.

Acolo apele-său mai dulci,
Mai mândri-său trandafrii;
Isvórele cadă mai voioșu

Și doina cantă mai duioș
De cum e'n legea firii.

Susu, lumile mi-se păreau
Cernute din vâpae,
Și fluturii mai auriti
Și arborii mai zugrăviți
Și luna mai bălae.

Venit în josu er pe pământu
Pe scara mea de stele,
Mă căutai prin alunışu,
Pe câmpii și 'n veselul tufișu,
Dai rötă cu-a ta jele.

Când etă că din vërfu de teiu
Căqu unu stropu de rouă
Tu l'ai sorbitu cu dor și focu
Și-a răsăritu alu teu norocu
Și vieta ta cea nouă....

Vedă mamă, de ce m'ai tređitu
Din visurile mele?
În ceru pe-aripi de ângeri dusu
Mergem în susu, totu mai în susu
Pe scări de sor și stele.

M'ai légănă-mă 'n cetinelu
S'adormu, să-mi vină visul;
M'oră duce ângerii în ceru,
De unde și pe tin' te ceru
Să vii, să-mi sorbi surisul.”

II.

Furată de-aripa somnului
Ce ai visat iubite?
Din ochii-ți lacrimi isvorescu
Și buzele-ți îngălbinescu,
Pleópele 'său sfirșite.

„O, mamă! eram susu în ceru,
Tu te uitai la mine,
De dorul meu plângeai amaru
Și și și nopte, îndadaru
Strigai să viu la tine.

Eu rătăciamu pe căi de-argintu
De brațu cu mii de ângeri.
Când mă culcam, când mă sculam,
Din ceruri eu mi-te vedem
De dorul meu cum sângeră

Și dis'am tatălui oerescu
Săși facă îndurare
De tine, ce mă plângi mereu,
Der bunulu nostru Dumneșcu
Mi-a disu: „aibă răbdare!”

Eu înc'am plânsu ca unu copilă,
Ce își dorese maica,
Der nu putem să mă scoboră,
La dulce sinul tău să sboră,
Căci mă ținea și taica.

Bățemu cu talpa îndărjită
De și acum mă dore,

Er ângerii din jurul meu
Habar n'aveu, ridău mereu
De pofta'mi arđetore.

Și ori și câtă mă străduiam
Sămi facă voia, mamă,
Ei totu mai multă mă 'nconjurau
Și bobi de lacrimi numărau
Am plânsu fără de sémă!

Cu riu de lacrimi pe obraji
Deci m'am tređitu.... și crede,
C'acestu isvoru nepricepută,
Cu-atâtea limbi și totuși mută,
Și Dumneșcu mi'lu vede!”

Maximele și reflexiunile lui de la Rochefoucauld

în românesce de I. G. Barișiu.
(Urmare).

Nimicu nu este așa contagios (mo-
lipsitoru) ca esemplul, și noi nu facem
nici-odată multu bine sėu multu rău, care
n'ar produce asemenea bine sėu rău. Fap-
tele bune le imitam din emulațiune, er
pe cele rele din malițiă înăscută.

—x—
Este mare nebuniă a voi să fi sin-
guru înțeleptu.
—x—

și familia ne vomă aduce aminte cu drag și pe viitor de Brasília, și dorința noastră va fi totdeauna, ca Brasília să fie mare și fericită. La început împăratul putea conveni cu amicii săi, în urmă însă i-s'a oprit această. În 17 Noemvre la ora 1 din noaptea i-s'a făcută oinoscută, că trebuie să-și părăsescă țera. La 3 ore dimineața vaporul Alagoas sta gata de plecare. Îmbarcarea a fost împreună cu multe greutateți, fiindcă valurile mării erau răscolite de un puternic vânt. După ce s'au imbarcat, împăratul cu familia pleacă numai de câtu. Plecarea familiei împărătesci s'a întâmplat așa de grabnică, încât cele mai de lipsă lucruri nu le-au putut lua cu sine. Dom Augusto, nepotul împăratului, a căzut într'un adevărat deliriu, și stăruia în credința, oă ar voi cineva să-l ucidă. În 2 Decemvre Dom Pedro și-a serbat pe vapor a 65-a onomastică. Cu prilejul acesta împăratul a tostat dîcîndu: „Golescu paharul meu pentru prosperarea scumpei mele Brasilii!“ Se mai dîce, că în momentul când vaporul Alagoas a apucat în apele Europei, împăratul ar fi slobođit un porumb drept curier dîcîndu-i: „Sbora spre Brasília și du-i salutările și urările mele de bine“. Împăratul va petrece 14 zile în Lisabona, de unde pleacă la Cannes.

Dom Pedro președinte al Republicii Brasiliei.

În Londra circulă straniul sgomot, oă adunarea națională constituantă a Brasiliei are intențiunea ca îndată după constituirea ei, pentru a da expresiune sentimentelor de respect și recunoștință, să numescă pe împăratul Dom Pedro președinte de onore al republicii brasilienne pe viață.

Creta și fermanul Sultanului.

Fermanul Sultanului privitor la insula Creta, despre care a fost vorba de repetate ori, după cum anunță o telegramă din Constantinopol, e lucrat cu multă înțelepciune. Fermanul are 11 puncte. Numărul deputaților pentru adunarea națională din Creta s'a redus la 57, între cari 35 creștinii, 22 mohamedani. Fiocare comună va desemna oină alegători, cari se vor întruni la Canea și vor vota pe membrii adunării. Gendarmeria, care până acum se recruta numai din Creta, de aici înainte se va recruta din alte provincii ale imperiului, dîr nici indigenii nu sunt eschiși. Celelalte puncte sunt cunoscute.

Împrumutul de 30 de milioane al Bulgariei.

În ședința dela 10 Decemvre a Sobraniei bulgare s'a debătut asupra împrumutului de 30 milioane. Deputatul opozițional Kitancev, a criticat aspru

contractarea împrumutului în ce privește amanetarea căilor ferate, și a propus ca contractul să se debată după parafrazi. Ministrul de finanțe a combătut pe Kitancev. Ministrul președinte Stambulov a primit espunerile raportorului cu mare bucurie apărăndu proiectul împrumutului printr'o frumoșă vorbire. Împrejurarea, că împrumutul s'a admis oficial a fi cotat în streinatate, este cea mai viuă dovadă despre destoinicia Bulgariei de a plăti la timpul său acest împrumut. Bulgaria, dîce Stambulov, pe lângă tôte că starea ei financiară e slabă, a contractat un împrumut în condițiuni mai favorabile decât Grecia, România și Serbia, când au făcut primele împrumuturi. După acestea Sobrania a primit cu mare majoritate contractarea împrumutului.

Demonstrată în contra Austro-Ungariei.

Redactorul șef al foii italiene „Independente“, anume Ullman, a fost espulsat din Triestu de cătră autoritatea austriacă. În camera italiană s'a adresat ministrului președinte o interpelare în această afacere, dîr ministrul n'a vrut să răspundă. În schimb, redactorii tuturor diarelor dîlnice, ce apar în Roma, i-au dat lui Ullmann un banchet, la care au luat parte mai mulți deputați. Celu dintăiu toast l'a ținut deputatul Roux dîcîndu: „Salut cordial de bună venire în Roma pe camaradul nostru. Suntem mândri a ave în mijlocul nostru pe unul, care a apărut atătu de vitejesc standardul Italiei dincolo de graniță.“ Redactorul Vassallo toastă pentru Ullmann și pentru țaroshi săi de lucru în „Independente“ și-și exprimă dorința, ca „în curînd să le fie dat a răspunde la această serbare printr'o asemenea serbare în Triestu.“ O tăcere generală se făcu când se ridică deputatul Bonghi, care dîce: „Înțelegerea noastră spirituală n'are nevoie de un cuvînt grăit, dîr merită a fi accentuat, că tôte partidele italiene s'au pînse de aceleași adînc simpatii pentru tōți căți dincolo de graniță represintă sentimente și cultură italiană. În Ullmann trebuie să stimăm două lucruri: fala, cu care a luptat el pentru libertatea pressei, și simțămintele sale italiene, ce le-a manifestat totdeauna pe față, precum și era în dreptu a face acesta. Bî pentru luptătorul bărbat Ullmann și doresc, ca tōți să ia exemplul dela el.“ Ullmann mulțămî pentru cordiala manifestare, care nului îi servește, ci unei mari cause. Triestu va fi vesel mișcat de această serbare, pentru-că aci n'a vorbit o partidă, nu o sectă, ci simțămîntul poporului italian și-a aflat expresiune.

SCRILE PILEI.

Aniversarea căderei Plevnei. În 19 Noemvre la ôrele 10 jumătate s'a oficiat, la biserică din Delu-Spirei în Bucuresci, un parastăș pentru odihna oștenilor căduți pe câmpiile de luptă din Bulgaria. M. S. Regele, A. S. R. Principele moștenitor, președintele consiliului, ministrul de resbelu, generalii Cernat, Crețenu, Budișteanu, Arionu, Dona și tōți ofiterii superiori ai garnisonului au asistat. După terminarea serviciului religios, Regele și Principele moștenitor au trecut în revistă plutonul din fiă-care armă, care era înșirat în fața bisericii. Registre de inscripțiune au fost, după obicei, tōtă ziua deschise la Palatu. Sêra s'a dat la Palatu tradiționalul prîndu militar, la care au fost poști generali și ofiterii superiori din Capitală.

Cehii și limba maghiară. Diarele unguresci se plîngu, că de un timp încoc scrișorile oficiose unguresci se înapoiază mereu de cătră comunele cehice, dîr adaugă, că în Moravia deja s'a emis o ordinațiune, prin care sunt invitate comunele, ca pe viitor să primescă scrișorile oficiose unguresci și, la cast de lipsă, să le trimită spre traducere la căpitanii cercuale.

Reducerea tarifului pe căile ferate române. Diarele din Bucuresci asigură, că dela 1 Ianuarie viitor tarifele de călătorie pe tôte liniile căilor ferate române se vor reduce la prețulu de aproape jumătate de cum este astăzi. Ca punct de plecare la reducerea tarifului se vor lua distanțele mijlocii ale călătoriilor, anume distanța de 120 kilometri pentru cl. I, de 80 km. pentru cl. II și de 60 km. pentru cl. III. Dela aceste distanțe scăderea va merge crescînd pe proporțiune la distanțe actuale. Pentru transportul lucrărilor de câmpu se vor pune în circulațiune vagone de cl. IV.

Din reprezentanța orășenescă a Brașovului. În ședința de Mercuri au fost primite propunerile: d'a se cumpăra un teren pentru construirea unei casarme de honveți în Blumena, d'a se cumpăra o livadă în Poiană, dela Sora Purcărea și contractul de cumpărare a casei și terenului lui I. W. Filtsch la Timișul de sus. Propunerea d'a dîrîma porța din capetulu stradei Vămii, și alte propunerii s'au amănat. S'a decis, ca în afacerea regalilor să mergă primarul și fișcalul la ministerele de interne și de finanțe.

La o nouă chartă generală a Europei de mijloc în măsură de 1:200,000 se lucră de mai mulți ani în institut geografic militar. Cele dintăiu foi ale chartei sunt gata deja. Noua chartă, care are destinațiunea a fi „charta principală de rășboiu“ a armatei, represintă suprafața și obiectele cu $\frac{1}{3}$ mai mari ca charta cea vechiă, prin urmare în noua chartă se cuprînd o multime de singularități, care în charta cea vechiă lipsesc. Charta e așa de bine executată, precum se spune, încăt pôte înlocui în multe casuri charta specială de 1:75,000.

Introducerea francului în Austro-Ungaria. „Presse“ din Viena anunță, că în curînd se vor începe negocierii între Austria și Ungaria în privința modificării etalonului monetar. Guvernul ungurescu propune ca basă francul și retragerea numai a jumătății biletelor statului în circulațiă, astfel încăt împrumutul de aproape 400 milioane ar fi de-ajuns.

Tergul anual al Făgărașului, ce s'a ținut la 6 Decemvre n., a fost nespus de slab. Tergul de vite nici nu s'a ținut din cauza bolii de gură și de unghii. La celu de mărfuri s'au vîndut lucruri eține și din îmbrăcăminte ceea ce e absolut necesar pentru erna. Cu astă ocaziune s'au mai întâmpat și nenorociri. Un țeran din Valendorf a fost lovit de calu atătu de rău, încăt cătu mortu la pămîntu cu capul sfărîmat. Un țigan plecă cătră sêra acasă, dîr dimineața fu găsit înghetat pe drum.

Cutremur de pămîntu destul de violent a fost în 9 Decemvre n. dintăiu în Dalmațiă, Herțegovina, Bosnia, Serbia și Italia.

Duelu. Intre deputații dietali Ladislau Karolyi și Eugen Lazar a fost ținut un duel, în care celu din urma a fost rănit la mâna dreaptă. Cauza duelului a fost un schimb de vorbe.

Alu treilea concertu, care a fost amănat, întocmit de d-lu Rudolf Lassel, se va da hotăritu Lună în 4 (16) Decemvre, sêra la 8 ôre, în sala hotelului Nr. 1. Programul, care a fost deja publicat, rămâne neschimbat și se pôte căpăta în librăria d-lor Biesenberger și Hiemesch, pieta grăului. Biletu cumpărate rămănu valabile.

Producțiune. Dîmînecă în 3 (15) Decemvre e. corpulu învățatorescu dela școala capitală gr. or. română din Orăștiă va da o producțiune literar-musicală, în edificiul școalei române decolo. Biletu de intrare, cu prețulu de 30 cr. de personă și 50 cr. de familie, se pôte căpăta în librăria „Minerva“ și sêra la casă. Oferte benevole în favorul elevilor sêraci se primescu cu mulțămîtă și se vor cuita pe cale diaristică.

Programa: 1. „Căntec de primăvêra“, de F. Bartholdi Mendelssohn, executat de corulu mixtu, sub dirigiarea învățatorului Ioanu Branga; 2. „Starea bisericii gr. or. din Ardêlu înainte de venirea Metropolitului Andreiu baron de Șaguna și influența binefăcătoare a acestuia pe tôte terenele vieții noastre“, disertațiune de directorulu școalei George Jondrea; 3. „Visul meu“, romanță de G. S., cântată solo de învățatorulu Const. Baicu și acompaniat cu vioara de I. Branga; 4. „Satira III.“ de M. Eminescu, declamată de G. N. R.; 5. „Musicanții de Praga“, compoziți de Th. Krause, quartetu executat de C. Baicu, P. P. Barițiu, G. Jondrea și T. Haneșiu; 6. „Stosachi“, căntecul comic predat de G. Jondrea; 7. „Acorduri amorose“, de K. Fröhling, executat de corulu mixtu; 8. „Pe pămîntul Turcului“, poeziă de George Coșbuc, declamată de învățatorulu Const. Baicu; 9. „Trecu valea“, de Iacobu Mureșianu, executat de corulu mixtu.

Suferințele noastre mai totdeauna sînt provenite din egoism și vanitate.

—x—

La condolență au loc mai multe specii de hipocrisii. Așa într'un casu preteștăm a deplange pierderea unei persoane scumpe, pe când în faptă deplangemă înpușinarea averei noastre, a plăcerilor noastre, a vașei noastre. În modulu acesta li-se face morților onora lacrimelor, care curgu numai pentru cei ce sînt în viață. Susținu, că acesta este o specie de hipocrisii, pentru-că la o astfel de durere ne înșelăm pe noi înșine. După ce timpul, căruia nu-i resistă nimic, a domolit ințristarea, pe care în adevêru o-au simțit, persistă neîncetat în lacrîmile, lamentările și suspinele lor. Se îmbracă în doliu adînc și-și dau silință a răspândi prin tôte faptele lor părerea, ca și când durerea lor ar înceta numai cu viața lor. Acestă vanitate lamentabilă și inoportună o înțalnimă adesea la femeii, care voiescu să-și facă unu nume. Fiîndă seculu lor le închide tôte căile spre gloriă, se gîlesc a ajunge renumite prin paradearea unei dureri neconsolabile. Mai există încă un alt soi de lacrime, care vin

din isvor sêracu, curgu ușor și seacă ușor: voiescu a-și căștiga prin plânsu renumele unei inimi delicate și compătimitore; plîngu pentru a scăpa de rușinea a nu plange.

—x—

Nu regretăm totu deuna pierderea amicilor noștri pentru meritele lor, ci pentru trebuințele noastre și a bunei opinii, ce o aveau despre noi.

—x—

Ne consolăm ușor de necasurile amicilor noștri, decă acestea serveșu pentru a face să fie observat iubirea noastră pentru ei.

—x—

Se pare, că egoismulu se lasă a fi înșelat prin bunătatea inimei și-și uită de sine îndată ce lucrăm în favorulu altora: acesta însu este drumulu celu mai sigur pentru de a-și ajunge ținta; însemneză a împrumta pe interese de cămătaru, pe când se pare, că dăruim; — însemneză a căștiga tōtă lumea pentru sine într'unu mod fin și delicat.

—x—

Nimenea nu merită lauda de a fi numit omu cu inimă bună, decă el n'are puterea de a fi și rău. Ori ce altă

bunetă adeseori nu este altceva decăt inertia sêu slăbiciune a voinței.

—x—

Pentru cei mai mulți omen nu este așa periculosu a-le face dureri, ca a-le face prea multă bine.

—x—

Nimicu nu măgulesce într'atata orgoliulu nostru, ca increderea celor mari, pentru-că pe acesta o considerăm ca efectulu meritelor noastre, fără ca să reflectăm, că mai adese-ori aceea rezultă din vanitate sêu incapacitatea de a păstra unu secretu. Așa se pôte afirma, că increderea este câte-odată obosirea sufletului, care caută a-și mai ușura din sarcina, care o apasă.

—x—

Se pôte dîce, că grațiositatea lipsită de frumsețe este o simetriă, ale cărei regule nu sînt cunoscute: unu raportu secretu alu trăsurilor, între sine, cu colorile și cu fața întregă.

—x—

La femeii cochetăria, sêu dorința de a plăce, își are rădăcina în adînculu sufletulu lor; dîr nu tôte o arată; pe unele le reține frica și mintea săuētăsă.

Din dieta Ungariei.

În şedința dela 10 Decemvre deputatul Izakovich a interpellat guvernul în afacerea convocării congresului sârbesc. Privitor la acesta d-lu Tisza a răspuns, că guvernul încă dorește ca afacerile bisericești să se regulate în mod corect pe calea unui congres bisericesc și că guvernul a și așteptat convocarea congresului.

După ce Izakovich ia spre știință răspunsul, ministrul-președinte răspunde la întrebarea lui Polonyi în afacerea cu decorațiunile. D-lu Tisza a spus, că ordinul Franciscu Iosif și celelalte ordine, totdeauna au fost conferite de regele maghiar și niciodată de împăratul austriac; le conferă însă în limba statutului ordului.

Polonyi răspunde d-lui Tisza, că făcând o știe acea, că ordinul Franciscu Iosif pe timpurile absolutismului se da numai acelora, cari denunțau Ungaria la curtea din Viena. Roga pe ministrul să stăruie pe lângă regele ca să se schimbe limba statutului decorațiunilor. Polonyi privește afacerea aceasta de foarte însemnată. „Pe Moltke l-a decorat împăratul Wilhelm ca rege și nu ca împărat”, zise Polonyi, „și cred că d-lu Tisza Lajos mai tare s'ar fi bucurat, decât distincțiunile sale le-ar fi primit de la regele maghiar și nu de la împăratul austriac.”

S'au prezentat apoi mai multe propunerii spre desbateri, între cari și a d-lui Danielu Iranyi, privitor la schimbarea legii de încetățenire. Mai mulți deputați din stânga au cerut, ca camera să se declare asupra lor încă în sesiunea aceasta, după ce din mai multe părți ale țării s'a cerut prin adunări publice ștergerea § 31 din articolul de lege din 1879.

În ședința dela 11 Decemvre darasz cere rezolvarea chestiunii bunei nirei lui Kossuth. Președintele Peckj declară înaintea camerei, că o desbatere serioasă asupra acestor propunerii fiindul acesta nu pôte ave loc și că aceasta se opune chiar și regulamentul camerei de a cărei observare strictă tocmai opoziția ar trebui să țină seama mai multă.

Geza Polonyi, luând cuvântul, zice: că d-lu ministru președinte prin aceea, că stăruie mult pentru amânare, pôte să îngroape această gravă chestiune, o pôte îngropa pentru majoritate, pentru țară însă niciodată. Și atunci va judeca opinia publică, decât au fost la locul său piedecile ce nu s'au pus ca să nu dăm întrebării însemnătatea, ce o merită un Kossuth... Depinde dela d-vostre să ne ascultați sau ba; noi pentru viitor de sigur vă vom însemna bine această împrejurare, provocându-ne la ea atunci, când d-vostre aveți obiceiul să vă provocați la patimă, ca acuma, când sbicuiți cererea cea mai nobilă și mai valoroasă retrăgându-vă dela împlinirea ei. (Adevărat! Așa este! în stânga estremă.)

Ministrul președinte Tisza declară, că se alătură la părerea președintelui și înțelegând, că din mai multe părți s'a exprimat dorința de a promite, că legea de încetățenire va supune-o re-visuiri, declară că re-visuirea se va face ne-greșit și că guvernul va prezenta în curând camerei un proiect privitor la dreptul de încetățenire și la paragraful 31. „Decă vreți să priviți pe Kossuth de cetățen alu Ungariei”, a spus d-lu Tisza, „ați ajuns-o. Scopul, ca Kossuth să rămână cetățen ungar, este nu numai al d-vostre, ci al tuturor; deja majoritatea camerei s'a pronunțat asupra acestei întrebări.”

După ce Polonyi Geza ia spre știință în numele colegilor săi de principii răspunsul ministrului-președinte în speranță că guvernul nu va întârzia re-visuirea legii, d-lu Tisza declară de nou, că el privește și adă pe Kossuth ca cetățen ungar și că mai mult nu voește să zică.

Cu acestea s'au închis dezbaterile, care se vor continua în 11 Ianuarie anul viitor.

Proiectul de răspuns alu Senatului român la mesajul tronului.

Sire! Senatul, pătuns, ca și Majestatea Vostre, de trebuința ce țera simte a fi apărată de frământări și de crise, ca să și pôtă da în linisce totu timpul la dezvoltarea morală și materială, va consacra totă activitatea sa la examinarea proiectelor de legi, ce guvernul îi va prezenta spre îmbunătățirea pe calea progresului a întregii administrațiuni.

Increderea, ce guvernul actual a avut în înțelepciunea Corpurilor legiuitoare, a fost pe deplin justificată. Senatul, din parte-i, își va face o datorie de a contribui să ducă la bun sfârșit opera de reformă socială și de ameliorare economică, de care țera simte nevoie, și ale cărei baze au început să se pună în cursul primei sesiuni a acestei legislațiuni.

Devotamentul și iubirea, ce Majestatea Vostre și Alteța Sa Regală Principele Moștenitor ați întâmpinat în călătoriile, ce ați făcut în diferite părți ale țerei, sunt adevărate expresiuni a simțimentelor ce țera, statornic în dorințele rostite de divanurile ad-hoc la 1857, are fericirea a-le vedea pe deplin realizate și întemeiate.

Incredințarea, ce Majestatea voastră ne dați de bunele relațiuni, ce întreținem cu toate puterile, precum și de succesele silințelor unanime ale lor pentru a conserva pacea, va contribui în modul cel mai puternic la liniștita dezvoltare a țerei.

Situația din ce în ce mai bună a a finanțelor, echilibrarea reală a bugetelor, întemeierea creditului nostru în acasă și în afară, și numai puțin ușurarea adusă transacțiunilor particulare, ca și tesaurului public, prin înlăturarea agiului, sunt atâtea dovezi de o prosperitate crescândă a țerei.

Senatul a vădit că o via multăcaută a s'au sfârșit, punerea în comună Ne-grănilor noastre ferate cu Marea Neagră, prin podul peste Dunăre, este sejunu a se realiza, și că astfel de asigurarea unui export continuu alu produselor noastre, țera va trage însemnate folose din transitul străin, prin o cale directă spre Orient.

Printre diferitele proiecte de legi, ce guvernul Maiestății Vostre promite a le supune deliberării camerei, senatul va cerceta cu maturitate legea inamovibilității judiciare, promisă țerei prin constituțiune, der care până astăzi a rămas nerealisată.

Senatul va examina cu o viuă solitudine legea anunțată de guvern, pentru regularea parochiilor și a personalului bisericesc. Este o trebuință simțită și de senat aceea, de a da clerului de mir pozițiunea ce i-se cuvine în stat.

Senatul, ca și până acum, nu va lipsi a proba neapăratele sacrificii ce țera este chemată a-si impune pentru consolidarea forței armate și pentru întărirea ei.

Să trăiți, Sire, să trăească Maiestatea Sa Regina, să trăească Alteța Sa Regală Principele Moștenitor!

Raportorul comisiunii, Nicolae Krualescu.

Literatură.

Meseriașul român, foia pentru învățătură și petrecere, întocmită pentru meseriași și toți iubitorii de meserii; apare în Brașov la 1 și 15 di a fiecarei luni și costă pe 3 luni 30 cr.; pe an 1 fl. 20 cr. Anul IV. Redactor: Bartolomeu Băulescu.—Nr. 23 dela 1 (13) Decemvre conține: Sörtea soției meseriașului; Istoricul și starea prezentă a fotografiei (fine); Istoricul fundării „Asociațiunei pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor meseriași români” din Brașov, după acte autentice (urmare); Complotul păcătoșilor din Breslau (o istorie adevărată), de Marcelu; Ce reguli conduc la o viață lungă?; Pastorul și țințarul (fabulă), de A. Donici; Musca (fabulă), de A. Donici; Felurite pentru meseriași; Sciri economice și industriale; Multe și mărunte; Diverse; Recepte folositore; Glume; Concurse pentru stipendii și ajutore din fundațiunea Andronic și din partea Asociațiunei transilvane; Anunțuri, Tergurile.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”.

(Serviciul biurolui de coresp. din Pesta.)

Saarbrücken, 13 Decemvre. O adunare cercetată de 3000 de lucrători de mine a hotărît să facă grevă.

Londra, 13 Decemvre. În cercurile curții se vorbește, că bóla prințului de Wales constă în dureri acute de ficat.—După amei a început greva lucrătorilor de gaze.

Belgrad, 13 Decemvre. Guvernul sârbesc a luat cu puterea brachială proviziunile de sare ale băncii Angliei.

DIVERSE.

„Influenza”, noua bóla epidemică, despre care am făcut amintire în numărul ert alu „Gazetei”, este lăpătat și în Paris între lucrătorii magazinului „du Louvre”. Diarele „Eclair”, „Mot d'Ordre” și „Petit National” scriu, că acolo sunt infectate de această bóla peste 400 de persoane. „Influenza” s'a ivit și în Lemberg. Despre grabnica ei lăpătare scrie „Petersb. medic. Wochenschr.” următoarele: „Influenza” s'a ivit în Petersburg în prima jumătate a lunii Octomvre și deja în primele zile ale lui Noemvre se lăpătare peste întreg orașul. În scurtă vreme toate spitalele fură îndesuite de bolnavi. În Petersburg abia există famili, din a cărei membri se nu fi infectați baremi 2—3. Școale sunt închise, fiindcă 25—50% dintre școlari sunt infectați. Totu aceeași sorțe i-a ajuns și pe lucrătorii din fabrice. Perderile magazinului „du Louvre” din Paris se urcă la milioane, cu deosebire acum, când lumea are lipsă de mulți articuli de marfă pentru sărbătorile Crăciunului.

Gloria nu se vinde. Unu bogat neguțator de vin voia cu ori și ce preț să-si căștigue glori, și pe bani. Dorința lui era să-si vedă numele subscris sub titlul unei drame seu comedii. Intr'o di adresează o epistolă scriitorului Scribe cu recomandăția se scrie o dramă sub titlul căreia, pentru o bună remunerațiune, să figureze și numele lui. Scribe însă, n'avea glori de vândut. Ii răspunde deci neguțatorului: „Dorul meu! Cine a mai vădit să prindă la o căruță unu cal și unu măgar?” Măgarul însă se vede, că știe mai mult ca calul, căruia îi răspunde: „Ți-am primit mojișca-ți scrisore și nu pricep, cum poți d-ta fi așa de hăbăcut, să-mi dai mie „cal”.

Tesaurii Sultanului. Șcirea, că Sultanul are de gând să-si prețiească tesaurii săi din Jildiz-Kiosk și Dolma-Bag, se confirmă. Spre scopul acesta a fost invitat cel mai mare pricepător engles de tesauri, der respectivilu încă nu s'a putut hotărâ să primescă invitațarea. Tesaurii Sultanului niciodată încă n'au fost prețuiți, se știe însă atata, că ei ating o sumă colosală, fiindcă e vorba de toate prașile, ce le-au gramădit în Constantinopol de sute de ani Sultan după Sultan. A te hotărâ să prețiesci așa ceva, nu e lucru de glumă și de aceea pricepătorul engles șovăește a primi invitațarea Sultanului.

Nu-i glumă! Bóla epidemică „influenza” așa se vede că e aproape de noi. Unii medici vienesi, între cari însuși profesorul Nothnagel, a constatat, că într'adever „influenza” începe a se lăpăta în Viena. Bóla începe a se lăpăta și în familiile mai cu stare din capitala imperiului. Astfel în Brunn ba chiar și în Berlin. „Influenza” a infectat în mare măsură pe locuitorii din Spandau, unde în arsenalul, artileriei sunt bolnavi mai mulți de 100 de lucrători. Bóla însă bătue grozav în Rusia, lăganul ei. Poporațiunea din Petersburg este adusă la desperare. Multe famili au părăsit orașul, ca să petreacă erna în străinătate. După cum anunță diarele polone, „influenza” a izbucnit și în

Lodz, după mărime alu 15-lea oraș din Rusia. Mulțime de ostași, muncitori și fabricanți s'au bolnăvit și se bolnăvesc în măsură așa de mare, încatu deja spitalele sunt îndesuite de bolnavi. „Influenza” a ajuns chiar și în Sevastopol, ert în Varșovia victimele ei sunt așa de numeroșe, încatu aproape toate oficiile sunt închise, fiindcă funcționarii sunt mai toți infectați. Ce privește vindecarea acestei bóle, medicii încă nu sunt în clar despre mijlocele ce sunt de a se folosi în contra ei. În genere se zice, că e bine a ține picioarele calde, a nu-ți îngreuna stomacul și a te feri de răcelă.

Diarul „Times” făcându istoricul „influenzei” scrie, că în anul 1837 Londra astfel era bătuită de această bóla, încatu nici o casă n'ai fi putut afla fără de bolnavi. Care a fost infectat odată de ea, rar se întâmplă să mai fi infectat vre-odată. „Influenza” s'a cunoscut întâiași-dată la anul 1510, date însă mai amănunțite n'avem despre ea. Că Rusia ar fi cuibul ei original, nu se știe cu sigurate. E caracteristic însă, că bóla nu se propagă prin atingere, ci prin miasme și că „influenza” este cea mai molipsitoare bóla. Diarul „Temps” împărțesece, că dintre cele 1000 de persoane dela oficiul centralu poștal și telegrafic din Paris, peste 300 sunt infectate.

Telefon între Paris și Londra. Guvernul engles și francesu tractează seriosu despre așezarea telefonului între capitalele țerilor lor. Mr. Preece, cel dintăiu electrotehnic din Anglia, după unu studiu serios și-a dat părerea, că planul se pôte executa.

Necrolog.

Subscriși în numele lor și alu numărșorilor conșangeni anunță cu durere răposarea repentină a Domnului:

Alexandru Capra de Jupa, întâmplat în 81. c. dimineța, în alu 69-lea anu alu vieții sale.

Rămășitele pămîntesci ale în Domnul fericitului se vor așeza spre eternă odihnă după ritul gr. or. în cripta familiară Jupa în 101. c. la 2 ore postmeridiane. Părăstasul se va ține în biserică din loc în 11 l. c. la 10 ore dimineța. Jupa, în 8 Decemvre 1889. Fiă-i țerina ușor!

Sofia George Ioanovică născ. Manno. **Irma Nicolae Dumba** născ. Manno, **Pełagia Manno** nepote. **George Ioanovică, Nicolae Dumba,** nepoți. **Ved. Isabella Constantină Manno** născ. Ragály nepotă. **Irina Dumba, Ecaterina Manno, Maria Luisa,** strănepote. **Stefan Manno, Alexandru Manno,** strănepoți.

Cursul pieței Brașov

din 13 Decemvre st. n. 1889.

Bancnote românesce	Cump.	9.22	Vând.	9.34
Argint românesc	-	9.15	-	9.20
Napoleon-d'ori	-	9.32	-	9.35
Lire turcesce	-	10.60	-	10.64
Imperial	-	9.62	-	9.65
Galbin	-	5.50	-	5.55
Scris. fonc. „Albina”	6% ⁰ / ₁₀₀	101.—	-	—
„	5% ⁰ / ₁₀₀	98.50	-	99.—
Ruble rusesc	-	125.—	-	126.—
Mărc germane	-	57.55	-	57.75
Discontul	6—8% ⁰ / ₁₀₀ pe anu.	-	-	-

Cursul la bursa de Viena

din 12 Decemvre st. n. 1889.

Renta de aur 4% ⁰ / ₁₀₀	-	100.75
Renta de hărtă 5% ⁰ / ₁₀₀	-	97.70
Imprumutul căilor ferate ungare	-	113.70
aur -	-	-
do argint	-	-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	-	99.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	-	-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	-	112.—
Bonuri rurale ungare	-	88.—
Bonuri croato-slavone	-	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vin unguresc	-	99.—
Imprumutul cu premiul unguresc	-	138.50
Losurile pentru regularea Tisei și Sghedimului	-	127.—
Renta de hărtă austriacă	-	85.80
Renta de argint austriacă	-	86.25
Renta de aur austriacă	-	107.85
Losuri din 1860	-	139.85
Acțiunile băncii austro-ungare	-	920.—
Acțiunile băncii de credit ungar	-	335.75
Acțiunile băncii de credit austr.	-	317.50
Galbeni împărătesce	-	5.55
Napoleon-d'ori	-	9.34
Mărc 100 imp. germane	-	57.70
Londra 10 Livres sterlinge	-	117.55

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

„ALBINA“

85.27

Institutu de creditu și de economii
FILIALA BRAȘOVŪ

Amanetéză hârtii de valóre

ȘI DE CELEA ROMĂNESCI

până la 85% din valórea lorú după cursulú de ȕi, pe lângă cele mai ieftine condițiuni.

Informațiuni mai de aprópe se potú lua ȕilnicú în biroulú institutului, piață No. 90, dela 8—2 óre d. p.

Avisú d-lorú abonați!

Rugám pe d-nii abonați ca la reînóirea prenumerațiunei sê binevoiască a serie pe cuponulú mandatului postalú și numerii de pe fâșia sub care au primitú ȕiarulú nostru până acuma.

Totodată facemú cunoscutú tuturorú D-lorú abonați, cá mai avemú din anii trecúți numeri pentru complectarea colecțiunilorú „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potú adresa la subsemnata Administrațiune în casú de trebuință.

Domnii, ce se aboneză din nou, sê binevoiască a scrie adresa lámurítú și sê arate și posta ultimá.

Administraț. „Gaz. Trans.“

ABONAMENTE

la „GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulú abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

- Pe trei luní . . . . . 3 fl. —
Pe șese luní . . . . . 6 fl. —
Pe unú anú . . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

- Pe trei luní . . . . . 10 fr.
Pe șese luní . . . . . 20 fr.
Pe unú anú . . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

- Pe anú . . . . . 2 fl. —
Pe șese luní . . . . . 1 fl. —
Pe trei luní . . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

- Pe anú . . . . . 8 franci.
Pe șese luní . . . . . 4 franci.
Pe trei luní . . . . . 2 franci.

Abonamentele se facú mai ușorú și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vorú abona din nou, sê binevoiască a scrie adresa lámurítú și a aráta și posta ultimá.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulú trenurilor

pe liniile orientale ale cáii ferate de statú r. u. valabilú din 1 Octon. 1889.

Table with multiple columns showing train routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, etc.) and fare prices for various stations and services.